

NAŠ GLAS

Glasilo Zveze državnih nameščencev za Slovenijo v Ljubljani

„NAŠ GLAS“ izde vsakega desetega, dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . Din 40.—
Polletna naročnina . . . „ 20.—
Četrletna naročnina . . . „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštino.

Oglasi po ceniku.

Uredništvo: Ljubljana, Bohoričeva ulica št. 12. — Upravništvo: Ljubljana, Vodnikov trg št. 5/I. — Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

Koščan:

Kam gre naša pot?

Kdor ne napreduje, nazaduje. To velja za vsakega posameznika, za organizacije in celo državo. Mi smo stopili v svojo državno zajednico z vsem ognjem jugoslovanske duše, z najčistejšimi ideali in najboljšimi nameni, pripravljeni, da sodelujemo na izgradnji mlade države. Toda prvotna harmonija med zastopniki troimenega naroda je trajala le malo časa in začela se je doba, ko so si eni prilastili vse pravice in vse dobrote bogate države, a drugim, zlasti nam v severnih pokrajinah, so preostala domala le bremena in dolžnosti. Vrhutega smo bili odrinjeni od najvažnejših služb in z vseh odločilnih mest.

Tako se je začelo nezaupanje in nerazpoloženje med Slovenci, Hrvati in Srbijanci. Vneli so se hudi boji v časopisju in na parlamentarnih tleh, ki so izčrpavali našo energijo in ovirali gospodarski in politični razmah in razvoj države.

Razen te slabe in pogrešne strani našega političnega življenja pa imamo še drugo, še opasnejšo. Pri nas, posebno na ozemlju južnih pokrajin se je proklamirala neverjetna dogma: Najprej partija, partija je nad državo. Dosledno, brezobzirno izvajanje tega načela — vsi državni problemi, vsa politična vprašanja so se obravnavala po tem, da celo pomožne akcije so se vršile s tega stališča — je prizadevalo naši državi neizmerno materialno, moralno in politično škodo. Ta balkanska mentaliteta je izvor vse naše korupcije, ki redi in vzgaja na eni strani milijonarje in brezvestneže, na drugi strani pa bešarče in moralne slabiče. Nezaslišano zastrupljanje naših vseobčih razmer, poštenja in morale!

Idealisti, ki še niso obupali nad bodočnostjo naše Jugoslavije, tudi naš list z raznimi članki, so se spravili nad te nečuvene izrodke našega državnega življenja, bičajoč jih z vso silo in neizprosnostjo. Da ves ta boj ni nič zalegal, o tem toži po pravici v našem Glasu z dne 31. VII. t. l. g. F. Roje v članku »Več iskrenosti in doslednosti«. Toda ne samo, da se razmere pri nas ne obračajo na bolje, one so se celo poslabšale. V zadnji dobi, posebno od 20. junija dalje smo doživeli toliko neverjetnih stvari, občutili toliko razočaranj, da resni državljani majejo z glavo: Ali je vse to mogoče! Kam gre naša pot?

Vsi ti pojavi so dali misliti tudi državnim nameščencem. S skrbjo gledamo in mostimo obstoj in bodočnost one države, ki smo ji z drugimi nacionalnimi elementi kumovali tudi mi, one države, ki smo ji kot predstavniki njene oblasti in kot zvesti služabniki (vsaj v severnih deželah) glavni stebri. Da spriči take razdrapanosti ne moremo misliti na uresničenje svojih zahtev, na izplačilo znanih razlik itd., je jasno.

In vse to v 10. letu ujedinenja, ki naj bi se proslavilo z največjimi svečanostmi, ki naj bi posvedočilo celemu svetu enotnost našega naroda in države ter enodušnost naše volje. In ali že vidimo konec vsem tem zmedam, burkam in prekucijam? Na žalost ne. Kaj vse pa še more priti, kdó bi hotel

to prorokovati?! Vsak apel je odveč. Saj smo v tem listu pokazali vse hibe in grehote, že opetovano zaman klicali: Caveant consules, caveat consul!

Dr. Lj. Valjavec:

Snujmo stavbene zadrüge!

Na stanovanjsko vprašanje gledajo državni uslužbenci jako skeptično. Ni čuda, saj se stanovanjski mizeriji ne more drugače priti v okom, kakor z zidanjem novih hiš; za zidanje hiš je treba kapitala in ravno tega nimajo. Seveda jih je mnogo hotelo v širši javnosti »pomagati« s tem, da so se spravili samo na stavbeno-tehnično stran; priporočali so načrte, slikali vzorce in iskali načine cenejšega zidanja. Kdor je pa resno in točno izračunal vse stroške pri enaki opremljenosti, je končno vedno prišel na isti visoki znesek, naj bi se zidalo po novih patentih ali po stari metodi. Jedro vprašanja ne leži niti najmanj na tehnični strani, temveč edino na tem, kako dobiti kapital proti primernim obrestim.

Dosti se je agitiralo, naj država zida; o tem govoriti je popolnoma odveč, ker naša država za svoje uslužbence ne bo zidala v večji meri. Treba torej iskati druga pota.

V več krajih so se že pred leti osnovali stavbene zadrüge državnih uslužbencev, niso pa imele nikakega uspeha, ker niso mogle dobiti denarja za nizke obresti. Z denarjem na 9% obresti pa tudi najvišji državni uradnik ne more zidati in tudi ne stanarine plačati, ako bi zadruga zidala s kapitalom na take obresti.

Letos se je pa vendar nekaj zopet zgodilo. Država nam enostavno odteguje prispevke za zadrüge; seveda protestiramo in se hudujemo, da je to krivica, da itak z našo plačo ne moremo živeti. Ali kaj pomaga to jadikovanje? Tega našega denarja ne bomo dobili več nazaj, če vpijemo ali pa ne. Bolje je, če skušamo okoristiti se in potom zadrug pridobiti vsaj nekaj dobička od našega denarja.

Ti odtegljaji so namenjeni stavbenim in kreditnim zadrugam; gotovo je že, da bodo stavbene zadrüge dobivale posojila po 4%. Po dosedanjih računih je pa uradnikom že kolikor toliko mogoče, plačevati v novih hišah stanarino, ako se hiše zidajo s kapitalom, za katerega se plačuje samo 4% obresti. Torej je sedaj prišel čas, da si državni uslužbenci začnjenjajo tudi v stanovanjskem vprašanju sami pomagati — in to je mogoče samo z osnovanjem stavbenih zadrug, ki odgovarjajo novi uredbi.

Pogrebina in podpora po členu 124. uradniškega zakona.

Zvedeli smo, da rodbine umrlih državnih uslužbencev in upokojencev mnogokrat iz nevednosti ne zahtevajo, da se jim odobri pogrebina v višini enomesečnih, oziroma podpora v višini dvomesečnih prejemkov pokojnega uslužbenca in upokojenca, ali krivo poučeni napačno sestavljajo in ublažujejo prošnje za odobritev pogrebne in podpore. Vsled tega se dogaja, da se mno-

O potrdilih, o dijakih itd.

Dijak z Goriške, ki je izgubil tudi zrelostno spričevalo, je prosil tukajšnje tri svoje bivše eksaminatorje, naj mu potrdijo, da je res maturiral. Potreboval je tako potrdilo, ker je vložil prošnjo pri ministrstvu za državno službo. Profesorji so se ga spominjali in potrdili so z lastnoročnimi podpisi, da je fant res opravil zrelostni izpit. Podpisali so se »Alfa, profesor«, »B., profesor« itd. Čez tri tedne je pa dijak zopet trkal pri profesorjih. »Oprostite, da sem na svetu,« je moledoval, »ministrstvo ne priznava potrdila, ker niste pristavili pod »profesorja« še kategorijo in svoj položaj —.« Dva profesorja sta svečano pripisala »I. kategorija«, tretji tudi, pa je dejal dijaku: »Ali ne zadošča »profesor«? In ali naj sedaj kategorijo in položaj overovi sodišču, veliki župan, mežnar?« »Hvala, gospod profesor,« se je poklonil aspirant, »to ni potrebno. Prepričan sem, da bom sedaj dobil službo I. kategorije, četudi prošim za II. kategorijo.« — Da, vse življenje zavisí od števil, ki si jih pišemo sami. To vedo prav dobro tudi očetje, ki študirajo sinove. Življenje dijakov sliči, recimo, štirim posebnostim računske vede. — Oče »sešteva« doma, sinček pa pridno »odšteva« na univerzi. Če pa očka ne zna svojega imetja dobro »množiti«, tedaj ga bodo kaj kmalu do »dobra« delili. In ko je takle študent stopil v hišo in ga je oče vprašal, kako je z izpitom, se je udaril ob prsi in je odgovoril: »Prav dobro! Tako izvrstno, da ga moram na občno in splošno zahtevo kar ponoviti.« — In res se na svetu vse ponavlja. Spomlad, poletje odide, pa pride zopet. Kakor poslanci, ki so šli za vedno iz parlamenta, pa prihajajo nazaj po dijete. To so politični repoštevili!

Fičafaj.

gim družinam ali sploh ne odobri pogrebne in podpora, in da se radi vrnitve prošnje v izpopolnitev pogrebne, oziroma podpora zelo pozno odobri in nakáže.

Ker imamo vedno pred očmi interese državnih uslužbencev in upokojencev in ker vemo, da je največja nesreča, ki zadene družino, ako njen prehranjevalec umre, smatramo za potrebno, da opišemo način, po katerem se brez ovir pride do pogrebne in podpore. Smatramo, da je to potrebno tudi vsled tega, ker ne obstoja nobena okrožnica ali razpis, ki bi v tem pogledu vseboval navodila. Naše razlaganje bo temeljilo na postopku uprave, oziroma na obstoječi praksi.

Čl. 124. uradniškega zakona odreja:

»Po smrti državnega uslužbenca, aktivnega ali upokojenega, se izdajo za pogrebne enomesečni redni prejemki umrlega uslužbenca. Poleg tega se izdajo ženi ali otrokom kot podpora dvomesečni redni prejemki, ako nimajo drugih dohodkov.«

Iz prednje ustanove izvirata dve pravici: 1. pravica do pogrebne, ki ni vezana na družino, temveč pripada vsakomur, ki se je brigal za pokop in nosil stroške pogrebnega pokojnega državnega uslužbenca ali upokojenca; 2. pravica do podpore, ki pripada samo ženi ali otrokom pokojnega državnega uslužbenca, oziroma upokojenca, toda pod pogojem, da nimajo nobenih dohodkov.

Ker gre tu za dve pravici, ki sta vezani na različne pogoje in ker se te pravice ozi- votvorijo po različnem postopku, se mora s posebno vlogo zahtevati pogrebina, s po- sebno pa podpora.

Ko umre aktivni državni uslužbenec, se predloži prošnja za pogrebino šefu urada, pri katerem je pokojnik služboval, ta pa jo dostavi pristojnemu nakazovalcu II. stopnje, ako že sam ni nakazovalec. Nakazovalec je redno tisti urad, ki je bil nakazovalec II. stopnje glede aktivnih prejemkov pokojne- ga uslužbenca.

Ako umre upokojeni državni uslužbe- nec, se predloži prošnja za pogrebino ti- stemu uradu, ki je bil nakazovalno oblastvo II. stopnje za pokojninske prejemke pokoj- nega upokojenca (pri nas finančna delega- cija v Ljubljani).

Prošnji za pogrebino je treba v prvem in drugem primeru priložiti:

1. mrliški list pokojnega uslužbenca, ozi- roma upokojenca;

2. verodostojen dokaz (račun, potrdilo mestnega ali občinskega urada), da se je prosilec brigal za pokop in da nosi stroške pogreba.

Če se prošnja na navedeni način pred- loži in opremi s prilogami, se mora brez ovir dovoljno rešiti in pogrebina nakazati pro- silcu.

Ob smrti aktivnega državnega usluž- benca predlože prošnja za podporo v vi- šini dvomesečnih prejemkov žena ali otro- ci šefu urada, pri katerem je pokojnik služ- boval, šef pa jo dostavi pristojnemu resort- nemu ministrstvu, ker izda odlok o podpori umrlih uslužbencev v smislu čl. 27. finanč- nega zakona za l. 1928/29 minister za finance na predlog resortnega ministra.

Ob smrti upokojenega državnega usluž- benca predlože prošnja za podporo v vi- šini dvomesečnih prejemkov žena ali otroci pokojnika tistemu uradu, ki je bil nakazo- valno oblastvo II. stopnje za pokojninske prejemke pokojnega upokojenca, ki bo do- stavilo prošnja po predpisani poti ministr- stvu za finance, generalni direkciji držav- nega računovodstva.

Prošnja za podporo v prvem in drugem primeru mora biti opremljena:

1. z mrliškim listom pokojnika;

2. s potrdilom župnega urada, da so predlagatelji prošnje zakonska žena ali otro-

ci pokojnika in da so živeli s pokojnikom do zadnje ure njegovega življenja v skupno- sti in skupnem gospodinjstvu. Za vdovo naj se v potrdilu posebno poudari, da se ni na- novo omožila;

3. s potrdilom računovodstva (likvidira- jočega urada), koliko so znašali celokupni enomesečni prejemki pokojnika;

4. s potrdilom (ubožnim spričevalom) pristojne oblasti (mestnega, občinskega predstojništva, redarstvenega ravnateljstva ali poverjeništvu), da nima prosilec imovine niti kakega dohodka.

Vsi ti dokumenti morajo biti registrira- ni (protokolirani) pri oblasti, ki jih izdaja in to mora biti razvidno iz istih dokumentov.

Na ta način predložena in opremljena prošnja mora biti dovoljno rešena. Odlok izda minister za finance in ga naslovi dele- gaciji ministrstva financ, ki izda na temelju tega odloka plačilni nalog. Dostavljamo, da prošnja za podporo ne more biti rešena s tisto hitrostjo kakor prošnja za pogrebino, to pa vsled kompliciranega postopka za re- ševanje, razen tega pa iz razloga, ker za iz- plačilo teh podpor odvarja kredite ministr- stvo za finance.

Pri tej priliki prosimo naše tovariše, ki jim je poverjeno reševanje prošenj za na- vedeno pogrebino in podporo ali ki izda- jajo potrdila za te svrhe, da te posle hitro rešijo, ker bodo s tem izvršili ne samo svojo uradniško dolžnost, ampak tudi tovariško in človečansko dolžnost napram pokojniku, oziroma njegovi družini.

Razvoj zadružništva v zadnjih sto letih.

Lani smo v resnici obhajali stoletnico pričetka zadružnega gibanja. Leta 1827 se je dr. Kingu v Brightonu posrečilo ustanoviti zadrugo imenovano »Co-operativ Trading Association«, ki je izzvala ustanovitev še par sto sličnih zadrug v različnih krajih. Žal, da je že po par letih, menda radi nerazume- vanja zadružnikov, pričelo to gibanje hirati, dokler ni končno popolnoma zaspalo.

Šele 70 let po teh dogodkih se je pri- zadevanju »Rochdalskih pionirjev« l. 1844 posrečilo, zadružno gibanje obnoviti, ki se je obneslo in je do danes razširjeno že po vsem svetu.

Vsekakor je prvi poskus služil tudi Rochdalskim pionirjem za vzgled, da so postavili zadružno gibanje in njeno misel na solidnejše in zdravejše temelje, kakor dr. King.

Pravo stoletnico razvoja zadružništva v obliki kakor obstoji danes, bomo sicer slavili šele leta 1944, vendar prvi poizkus ne sme biti pozabljen.

Če hočemo biti pa pravični, niso niti Rochdalski pionirji po prvem neuspehu edi- ni, ki so započeli to gibanje.

Tudi Francozi se ponašajo in hočejo imeti svoj kos slave o zaslugah na zadruž- nem polju, ker so oni v resnici že leta 1835 ustanovili prvo zadružno podjetje, ki so mu dali ime »Au Commerce Veridique« (k po- štenemu podjetju).

Naj že bo kakor hoče, za nas velja zgodovina, ki nam narekuje stoletnico pri- četka zadružnega gibanja in to je rojstno leto 1827.

Vse je bilo zgolj poskus, ki se pa ni obnesel, zato pripada slava le Rochdalskim pionirjem, ker to kar obstoja danes po vsem svetu, je njihovo delo.

Zakaj se je ta poskus posrečil.

Zato, ker so postavili Rochdalski pijo- nirji temeljni princip, da se čisti dobiček iz zadružnih podjetij deli na člane, ne po višini vložnega kapitala, marveč po višini nakup- ljenega blaga.

Postavili so načelo, da dobiček ne sme pripadati v razmerju, kdo je bogatejši, mar- več v razmerju, kdo se v podjetju najbolj udelejuje s svojimi nakupi.

To načelo je v bistvu nasprotno od na- čel prvih ustanoviteljev zadrug, in to na- čelo je še danes glavni princip v zadružni trgovini, zato se je tudi zadružništvo, usta- novljeno na tem principu, obneslo. Le tej vodilni misli se je zahvaliti, da je danes mi- lijone in milijone ljudi vstopilo v krog za- družništva.

Leta 1848 se je pričelo v Evropi veli- kantsko gibanje za politično prostost, Revo- lucije v Franciji, Nemčiji, v Avstriji in Ita- liji so bile pričetek do takrat pokopanega socializma, ki niso ostale brez pomena za zadružništvo.

To leto bi v resnici lahko skoro ime- novali ustanovno leto zadružne misli in če ne to, pa vsaj periodo, po kateri so se tako

IVAN LAUTER:

Dopust na Koroškem.

Celovec, konec julija 1928.

I.

Julij, mesec dopustnikov. — Ugodno vreme. — Vročina. — »Bližnica« v Celovec čez — Kepo. — Slab obisk Kepe s slovenske stra- ni. — Visoke železniške tarife in draga pre- nočišča na Gorenjskem.

Mesec julij je pri nas že od nekdanj časa, v katerem zapuščajo Ljubljančani mesto, svoje priljubljene gostilne in kavarne ter se podajajo na »deželo«, v letovišča. Če je bilo to dosedaj nekaka nepisana moda, je po- stala letos pri strašni vročini naravnost po- treba, in kdor si je izbral za svoj »oddih« ta mesec, je gotovo zadovoljen. Kajti ideal- nejšega vremena, kakor je vladalo in vlada še vedno, dopustniki že dolgo let niso do- živeli. Da je to idealno vreme imelo za po- sledico strašno sušo, ki je ponekod uničila kmetom vse jesenske pridelke — to je se- veda druga plat zvona, ki je manj razvese- ljiva. Žal da bomo baš uradniki s fiksno plačo oni, katere bodo zle posledice tega vremena najbolj občutljivo zadele: kakor vedno in povsod bomo uradniki tudi tu »gor plačali«.

Ker je bil pa dopust že tu, ga je bilo seveda treba izrabiti. Liki drugim Ljubljan-

čanom, smo se odločili torej tudi mi za po- tovanje, ki je šlo to pot na sever v tako zvano »inozemstvo« — na Koroško.

Izbral smo si bližnico, ne morda, ka- kor bi se pričakovalo, skozi znani karavan- ski predor, marveč čez Kepo (Mittagskogel) 2143 m, z Dovjega v Savski dolini gori, a na Koroško, čez Bekštanj (Alt-Finkenstein), doli na postajo Blaško jezero.

Ne bomo popisovali ture, ker spada to bolj v »Planinski vestnik«. Omeniti pa bi bilo vendar, da gora zbog slabih potov in pomanjkanja znamenj na naši strani ni tako obiskana, kakor bi zaslužila. Posečajo jo ve- činoma avstrijski turisti iz Beljaka in Ce- lovca. Slab obisk s slovenske strani je pa pripisovati tudi našim visokim, izdatno va- loriziranim železniškim tarifom, katere sred- nji sloji, zlasti pa uradništvo, s svojimi ne- valoriziranimi prejemki ne morejo zmagati.

Na tem, žal, ne more ničesar izpreminjati okolnost, da ima aktivno uradništvo, ne pa tudi upokojeno, pravico do 50%nega popu- sta vozne tarife in da so vpeljeni ob mede- ljah tako zvani turistovski vlaki, tudi s 50%nim popustom, na katere si pa obliga- torno vezan, kar ne konvenira vsakomur. Kajti v enem dnevu se stvar težko opravi, saj potrebuješ že samo za vožnjo po želez- nici tour in retour več kot 6 ur! Treba je dva dni in se mora torej prenočiti, kar sta- ne v selih od Jesenic naprej, ki so se že po- popolnoma prelevila v pravcate »zomerfrise«

naših južnih, z dinarji dobro založenih »bra- tov«, obilo denarja. SPD koče pa ni nobene. V Kranjski gori, n. pr. in nje sosednjih va- seh zahtevajo že v kmečkih hišah za po- steljo 10—15 Din, in še prositi moraš, da te sprejmejo. Smo mnenja, da bi morale ve- ljati za domačine, kar smo Slovenci v Kranj- ski gori prav gotovo, druge (znižane) cene, kakor pa za goste. Tako delajo vsaj drugod.

Ker smo omenili pravkar upokojeno dr- žavno uradništvo, naj bo celemu svetu na ves glas povedano, da nasprotuje odvetje neomejene pravice do tako zvane polovične vožnje na železnici upokojencem, ki so slu- žili pred letom 1918, in to pravico imeli, službeni, za oba dela, za državo kot deloda- jalko in za uradnika (oz. upokojenca) kot delojemalca, enako obvezni pogodbi, ker gre za pridobljene pravice, za »Jura quaesita« kakor pravimo juristi. »Jura quaesita« so pa v civiliziranih in pravnih državah sve- ta, nedotakljiva. Seveda, če pomislimo, da še oni orožniki, o katerih so pisali listi, da so s svojimi tožbami glede nekih, jim po za- konu nedvomno pripadajočih doklad pred najvišjim sodnim forumom zmagali, kar jih je stalo 30.000 Din (menda še do danes niso prišli do svojega denarja), se tudi ne mo- remo čuditi, da upokojenci ne morejo pro- dreti s svojo, bogve kolikrat že postavljeno zahtevo glede vrnitve neomejene pravice do polovične vožnje.

(Dalje prihodnjč)

v Franciji, kot v Angliji pričele ustanavljati prve produktivne zadrage.

To leto so se pričele v Nemčiji ustanavljati tudi Reiffeisnovke.

Značilno je, da se je vsake zadrage oklenilo le nižje ljudstvo, da se z njimi osvobodijo kapitalističnega prekomernega izžemanja in da se osvobodijo raznih brezsrčnih pijavk, takozvanih oderuhov.

Leto 1848 ne pomeni velik korak naprej samo za kreditne in produktivne zadrage, marveč so se s tem letom pričele krepiti tudi konzumne zadrage, ki so danes prepredle že ves svet.

Produktivne zadrage tudi danes še niso na višku, ampak združevanje malih produktivnih zadrug v eno celoto, pomeni še veliko bodočnost, ker koncem koncev, ako gredo po tej poti razvoja naprej, mora nastopiti trenutek, ko se tudi na polju produkcije osvobodijo mali človek privatnega diktatorstva.

Od leta 1848 dalje je začela torej zadržna misel pronikati s takim zanosom in s takim razmahom, da se je leta 1864 že porodila misel ustanoviti »Mednarodno zadržno zvezo« in sicer na ta način, da se združijo v posameznih deželah vse zadrage v eno organizacijo celoto, in te celote naj bi tvorile goraj imenovano Internacionalno zadržno zvezo.

Tudi to se je posrečilo. Ta zveza zaenkrat še ni bila nič drugega, kakor enotna propagandna organizacija, vsebuje pa še danes seme bodoče Velenakupne zadrage, ki se je v tem trenutku deloma že obistinila.

Ta »Mednarodna zadržna zveza«, h kateri so ob ustanovitvi pristopile Francija, Anglija in Italija, ima že danes v svojem krogu 34 dežel.

Če se hoče poceniti življenjska sila katerekoli organizacije z ozirom na razvoj in zmogljivost, potem pripada v tem oziru prvo mesto zadržnemu organizmu.

In če vzamemo nesrečno leto 1914 ob izbruhu svetovne vojne, vidimo, da so vse socialne organizacije bile oslabiljene in so celo propadle, samo zadržne organizacije so častno prestale težko preizkušnjo.

Tudi takoj po izvršenem miru, so se edino zadržne organizacije naprej okrepile in pomnožile. Kam drugam se je pač mali človek moral zateči po pomoč in zaščito, proti razpaslemu povojnemu verižništvu in oderuštvi, če ne v zadrugo.

In ravno iz teh razlogov se je ustanovila tudi naša Nabavljalna zadruga in tisoče drugih zadrug, kjer so ljudje našli najboljšo zaščito in najprvo spoznali vodilno idejo zadržništva, vzajemnosti in samopomoči.

Ljudstvo in države v Evropi so priznale velezasluzno delo zadržništva med vojno in po vojni. Danes vidimo vodilne zadržne može Evrope na častnih mestih v vseh državah, kjer so jim izročene v uradovanje važne funkcije.

Eden med njimi je predsednik Poljske republike, eden je direktor mednarodnega urada dela v Genfu. Vsi ministri Finske so vodilni uradniki Zadržnih podjetij itd.

Kratko, vse države so uradno priznale, da je zadržništvo obče koristna institucija.

Leta 1920 je pa zadel zadržništvo hud udarec in sicer v Rusiji, ker se je boljše vikom zdelo zadržništvo preveč meščanska institucija, ki ga je hotela boljševiška vlada izsesati; in v Italiji, kjer je fašizem začel ubijati zadržništvo kot preveč socialistično institucijo.

Medtem se je začelo v Rusiji zadržništvo okrepjevati, ker mu je sovjetska vlada že leta 1924 vrnila zopet svobodo razmaha. Bodoče si ne bo država asimilirala zadržnega gibanja, marveč nasprotno, si bo zadržno gibanje asimiliralo državo. Že danes je na tem, da se bo iz Sovjetske Rusije ustvarila Zadržna Rusija, katero so že pred 40 leti prorokovali.

Slabše gre v tem oziru v Italiji, kjer se je zadržništvu vzelo vsako svobodo razvoja in pokreta, ker se je enostavno podražavilo. Upati pa je, da bo Mednarodni zadržni zvezi uspelo, da osvobodijo zadržništvo prevelike fašistovske protekcije in da bo nekoč tako svobodno dihala, kakor diha danes v Rusiji in v ostalih državah.

In ko bo zgodovina kdaj pisala o velikih delih, ki so jih ustvarili veliki možje za človeštvo, ali ako bo pisala o političnih ali strokovnih organizacijah in njih dobrih delih za človeštvo, potem bo zgodovinopisec gotovo dal prvenstveno zaslugi za dobrobit človeštva in njegovih koristi edino zadržnim organizacijam.

Spominjal se bo raznih velemož in raznih zanimivih in važnih dogodkov, vendar dogodkov dela in uspehov zadržništva in koristi za celokupno človeštvo ne bo mogel niti z daleka s peresom tako opisati, da bi bile vse vrline, koristi, uspehi in dobrote tako pojmovane, kot so se dejansko vršile in kot so se dejansko izvršile in se še danes vrše.

Opisali smo kratek pregled zadržnega gibanja v preteklem stoletju, ki je prinesel dragocenih koristi malemu človeku in tisoče in milijone obvaroval gospodarskega propada in zasužnjenja v različnih perijodah v gibanju človeštva.

Ko bo leta 2027 zadržništvo obhajalo svojo dvestoletnico in ko bo zgodovinar pisal o zaslugah zadržništva za človeštvo, kaj bo dotični pisal?

Morda bo pisal o zadržni organizaciji, ki je objela vse človeštvo, takrat bo morda vsa Evropa ena sama zadruga.

Mogoče pisec dvestoletnice tega ne bo napisal, gotovo pa bo pisal, da je potom zadržništva in njega vodilne ideje nastal boljši človek in da se človeštvo godi bolje, kot se mu godi danes.

Zato smemo biti i mi ponosni, da smo člani in sodelavci v velikanskemu zadržnemu gibanju, ki bo prineslo znosnejše življenje seboj, kakor ga preživljamo danes.

»Zadugar« št. 11.

Poučilo za opremo prošenj:

A. Za odmero pokojnine; B. za nakazilo akontacije.

V zmislu obvestila ministrstva prosvete (»Osn. Nastava« I., br. 2., str. 21.) mora upokojenec zaprositi ministrstvo za odmero pokojnine.

V prošnji, ki jo je predložiti v dveh enakih glasečih izvodih, je navesti:

- Ime, priimek, značaj, službeni kraj;
- ukaz oziroma odlok, s katerim je bil upokojen;
- kraj, kje bo bival kot upokojenec in
- da želi prejemati pokojnino pri blagajni delegacije ministrstva financ v Ljubljani (če bo bival v Sloveniji).

Prošnja je priložiti:

- Rešenje o razvrstitvi po novem uradniškem zakonu (izvirnik in 2 over. prepisa).
- 1 uverenje o službeni dobi in službovanju na predpisani tiskovini podprto s službenimi dokumenti v izvorniku. (Izvirniki dokumentov ostanejo do končne ureditve pokojnine v tuk. arhivu).
- 2 overovljena prepisa dekreta o upokojitvi.

Nadalje je priložiti 2 na označenem mestu podpisani golicni uverenja ministrstva prosvete, ki jih prejme upokojenec s poučilom.

Prošnja in priloge so po čl. 120. urad. zak. kolka proste.

B.

Obenem mora upokojenec takoj po prejemu obvestila o upokojitvi predložiti veli-

Modrih

je nekdanje slovelo v stari Grčiji po svoji modrosti.

Danes je le ona pridna gospodinja modra, katera izkoristi 7 prednosti, ki jih nudi

Schicht Terpentin-Milo s svojimi prednostmi

kemu županu ljubljanske oblasti posebno nekolokovano prošnjo za nakazilo akontacije v zmislu čl. 131. zakona o glav. drž. računovodstvu naslovljeno na ministrstvo prosvete (osnovna nastava).

V tej prošnji je navesti:

- Ime in priimek, značaj in službeni kraj.
- Kdaj in s katerim odlokom je bil upokojen (datum in broj odloka ministrstva).
- Kdaj je bil razrešen službe (datum odloka velikega župana ljubljanske oblasti).
- Do kdaj je prejemal aktivitetne prejemke.
- Od kdaj mu pripada pokojnina.
- Koliko let je bil v učiteljski službi.
- Pri kateri blagajni želi prejemati akontacijo.
- Kolika je bila poslednja plača: a) osnovna, položajna in stanarina in b) kolika: 1. osebna in 2. rodbinska draginjska doklada.

Po »Učit. Tov«

Vestnik.

Zveza državnih nameščencev za Slovenijo

ima svojo pisarno v Frančiškanski ulici št. 6, I (desno).

Informacije se dajejo ob ponedeljkih, sredah in petkih od 5. do 6. ure popoldne, sicer uradne ure za stranke za interno poslovanje razen sobot, nedelj in praznikov dnevno od 5. do 7. ure popoldne. — Tajništvo.

Odtelgljaji za stavbene in kreditne zadrage.
Opozarjamo na članek pod »Snujmo stavbene in kreditne zadrage!« Dognali smo, da so se nekateri oblasti obrnile na finančno ministrstvo, kaj je resnice na vesteh, da se je Glavna kontrola pritožila proti odtelgljajem, ker da so nezakoniti. Ministrstvo je pa lakonično odgovorilo, da je odtelgljaj »po zakonu osnovan in da je denar takoj odvesti Savezu«. Sedaj je čas in že skrajni, da vse Nabavljalne zadrage ustanove stavbene in kreditne zadrage! Izračunajte, koliko se je nabralo denarja v juliju, avgustu in v septembru samo v Sloveniji! Lahko se že zasadi lopata. O tem prihodnjič več.

Delo na reorganizaciji finančne uprave je v polnem teku. Kot izvedenec se udeležuje posvetovanj tudi načelnik Zveze g. M. Paternoster kot šef računovodstva.

»Znanci«, »Jutro« piše v št. 168. z dne 20. VII. o knjigi med drugim tudi tole: »Avtor ni baš nov pojav, saj so vzbujali njegovi podlistki v »Jutru« in v »Slov. Narodu« itd. pozornost. Sedaj jih je avtor nekaj izbral, opilil, pridejal nekaj novih in jih izdal v preprosti, toda zelo moderni opremi na najfinjšem papirju. Črtice same so kratko, lapidarno pripovedništvo, iz katerega veje zdravje in tudi pristna šegavost. Že »Zelena jama«, »Pura«, »Jerala« itd. očitujejo polno mero dovtipnosti, ki je v teh resnih časih tako redka. Še v »Hlebu«, ki je otroška, strašno resna zgodbica, »pomežikuje ob potu« in »noč lovi grešnika v črnosvilnih copatah«. Ali pa »Bratova slika«! Vsakdo mora

nehote vprašati: »Kako pa je bilo drugi dan, ko je noč nerodnežu odprla oči?« »Dobri Peter« je vzor novele, prav tako »Pohujšanje«. »Živi mrtvec«, »Zobovje« in »Jerala«! Kdo ne prečita tega napetega dejanja v hipu? Vrhunec pripovedništva je vsekako črtica: »Oče in sinovi«. Za ljubezen sinov borečega se starca ovira v maščevanju nima podoba njegove umrle žene, matere nevhvaležnih otrok, ki prosi v nesebični, čisti ljubezni odpuščanja za svoje otroke. Globoko se ti mora dojmiti ta konflikt, ki je kakor v tej črtici, obravnavan tudi v drugih originalno in precizno. Razplet dejanja je vsepovsod dosleden in efekten. V podrobnosti se kot kronisti ne moremo spuščati.

Priporočamo vsem, ki jim je čist in lep slog pri srecu, da si knjigo nabavijo. Opozorjamo pa tudi na lep besedni zaklad, ki je neprisiljeno nanizan v teh črticah. — Knjiga se dobi v vseh knjigarnah po 24 Din. Naroča se pa lahko tudi pri uredništvu »Našega Glasa«, kjer je znatno cenejša (19 Din s poštnino).

V stoletju živčnih bolezni je treba imeti jeklene živce. Uživanje zrnate kave pa jih ubija. Najboljši nadomestek za kavo je zato Žika, ker je obenem tudi redilna.

Najboljši

šivalni stroji in
kolesa znamke
GRITZNER in **ADLER**
ter švicarski ple-
tilni stroji »DUBIED«
za rodbino, obrt
in industrijo

Josipa Petelinca

LJUBLJANA, blizu Prešernovoga spomenika. Telefon 2913.
Pouk v vezenju brezplačen. Veletna garancija.
Delavnica za popravila.

CVETLIČARNA pod **TRANČO**
ANTON BAJEC
LJUBLJANA

Vrtnarija: Tržaška cesta 34
TELEFON INTERURBAN 32-22

Cenejše kot pri razprodajah
se dobi vsakovrstno manufak-
turno blago pri

J. Trpin, Maribor
Glavni trg št. 17.

Modno blago, perilo in po-
trebščine za šivilje in kro-
jače priporoča tvrdka
A. PERSCHE
LJUBLJANA, Pred škofijo 21.

Miroslava Leitgeb

Ljubljana, Jurčičev trg 3.

Strojno in ročno vezenje
zaves, pregrinjaj, perila
in oblek v najsolidnejši
izdelavi.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo

dežnikov ter sprehajalnih palic

Popravila se izvršujejo točno in solidno

Specijalna trgovina ščetarskih izdelkov
priporoča tudi svojo veliko izbiro spominskih
izdelkov, galanterijo in parfumerijo

M. Mihelič
Ljubljana, Šelenburgova ulica.

Obiščite novo ure-
jeni oddelek za
gospode

Trpežno blago. Naj-
nižje cene. Modna
trgovina za dame in
gospode

A. ŠINKOVEC
nasl. K. SOSS
LJUBLJANA
Mestni trg 18, 19

Krojaški atelje

FRAN IGLIČ, LJUBLJANA

Kolodvorska ulica 28

Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih. — Lastna zaloga
modnega blaga. — Uradnikom znaten popust ali na obroke.

PARNA PEKARNA

JEAN SCHREY NASL.

JAKOB KAVČIČ

VEČKRAT NA DAN SVEŽE PRIZNANO
NAJBOLJŠE VSAKOVRSNO PECIVO

prenavlja, čisti in osvežuje kri, izboljša slabo
prebavo, slabotno delovanje čreves, napiho-
vanje, obolenja mokračne kisline, jeter, žolča
in žolčni kamen Vzpodbuja apetit in izbornu
učinkuje pri aterosklerozi. — »PLANINKA«
ČAJ je pristen v plombiranih paketih po
Din 20— z napisom proizvajalca

Lekarna BAHOVEC, Ljubljana
Kongresni trg

(Dobi se v vseh lekarnah.)

MANUFAKTURNA TRGOVINA

FABIANI & JURJOVEC, LJUBLJANA
STRITARJEVA ULICA ŠTEV. 5

priporočata razno jesensko in zimsko blago za dame in gospode. V zalogi
vedno perje, puh in žima za blazine od najcenejše do najfinejše vrste.
Na obroke proti garanciji uradov.

Restavracija

IGNACIJ BANKO

Ljubljana, Kette Murnova ulica št. 3

priporoča gg. drž. uradnikom dobro postrežbo
v kvaliteti pijač in hrane.

Veletrgovina

A. ŠARABON

V LJUBLJANI

priporoča špecerijsko blago, raznovrstno žganje, moko in
deželne pridelke. — Raznovrstno rudninsko vodo.

Tovariši!

Kupujte svoje potrebščine le pri tvrdkah in
obiskujte le lokale, ki inserirajo v »Našem Glasu«.

KDOR PODPIRA NAS, TEGA PODPIRAJMO MI!

DANIJEL ZUPANC

ZLATAR

LJUBLJANA, WOFOVA ULICA ŠT. 6.

Zlatarska popravila in nova dela po nizki ceni.

PARNA PEKARNA

FRANC DOLINAR

LJUBLJANA

PRED ŠKOFIJO 11 — POLJANSKA C. 19

najtopleje priporoča svojim cenj. odjemalcem večkrat
dnevno prvovrstno sveže pecivo in različne vrste slaščic

C. J. Hamann
Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme
nevest, novorojenčkov, perja in modnih potrebščin.
Predtiskarija modernih ročnih del.